

י"ב אייר תש"ף
06 מאי 2020

סיכום אירוע הגשם 5 עד 6 במאי 2020

כללי

ביממה האחרונה ירדו כמויות גדולות של גשם יחסית לחודש מאי באזורים שונים בארץ. הכמויות הבולטות היו בצפון הארץ, שם נמדדו בחלק מהתחנות למעלה מ-25 מ"מ. האירוע איננו שיגרת לחודש מאי, אך היו בעבר אירועים דומים או משמעותיים יותר. בעקבות האירוע חלה עוד עלייה קלה בכמויות הגשם המצטברות מתחילת העונה, כך שבממוצע מרחבי לכל הארץ, הן כבר למעלה מ-130% מהממוצע הרב שנתי לכל עונת הגשם.

כמויות הגשם באירוע

בגליל, בגולן, בעמקי הצפון ובשומרון ירדו 15 עד 25 מ"מ (בצפון הגולן וצפון עמק החולה 25 עד 30 מ"מ), בהרי המרכז ירדו 10 עד 20 מ"מ ובמישור החוף 5 עד 10 מ"מ. המשקעים הגיעו גם לנגב – בצפון הנגב ירדו כ-5 מ"מ ובמספר מקומות (ערד, רביבים, צאלים) דווח על ברד כבד ונרחב שירד ב-5 במאי בשעות אחר הצהריים. במרכז הנגב ירדו פחות מ-2 מ"מ בדרום הנגב ובערבה לא ירד גשם. המשקעים לוו גם בסופות ברקים ורעמים.

כמויות הגשם מתחילת העונה

בממוצע מרחבי לכל הארץ ירדו עד כה למעלה מ-130% מהגשמים לכל העונה ובמספר מקומות כבר ירדו קרוב ל-150% מגשמי העונה (בעיקר באזור חוף הכרמל, רמות מנשה, מישור החוף המרכזי והדרומי וצפון עמק החולה). בעברון שמדרום לנהריה ירדו 167% מכמויות הגשם העונתיות.

יש לציין כי זו השניה ברציפות שכמויות הגשם עולות על הממוצע במידה ניכרת (גם בעונה שעברה סדר הגודל של הגשמים ביחס לממוצע היה כ-130%). רצף כזה הוא יוצא דופן ואירע מעט פעמים בעבר. סקירה מפורטת יותר בנושא זה נפרסם בהמשך החודש.

מספר דוגמאות לכמויות הגשם המצטברות מתחילת העונה הנוכחית בתחנות באזורים הגשומים ביותר: נווה אטי"ב 1246 מ"מ, חורפיש 1198 מ"מ, מעיליא 1123 מ"מ, יחיעם 1082 מ"מ, רמת השופט 1063 מ"מ, דליית אל כרמל 1054 מ"מ, קשת 1090 מ"מ, עברון 1019 מ"מ, הר ברכה 1013 מ"מ, אילון (גליל מערבי) 1006 מ"מ.

השוואה לעבר

גשם במאי איננו נדיר ומתקבל כמעט מדי שנה, אולם לרוב מדובר בכמויות קטנות של מילימטרים ספורים, וכמויות גדולות יותר הן בעלות אופי מקומי. כמויות משמעותיות בתפרוסת ארצית נרחבת מתקבלות בזמן חזרה של פעם-פעמיים בעשור בקירוב, אם כי יש לציין שבעשור האחרון היה מספר גדול יחסית של אירועים כאלה, הבולט בהם בשנת 2014.

אירועי גשם משמעותיים שהיו בעבר בחודש מאי:

6 עד 8 במאי 2018: בצפון הארץ 20 עד 60 מ"מ ומקומית למעלה מ-70 מ"מ, ביתר האזורים פחות מ-5 מ"מ.

7 עד 8 במאי 2014: האירוע הגדול ביותר במאי מבחינת נפח גשם ארצי. גשם ירד בכל תחנות הגשם בארץ וגרם לשטפונות בנחלים רבים בנגב ובמדבר יהודה. ברוב התחנות מצפון הארץ ועד צפון הנגב נמדדו 20 עד 50 מ"מ ובשפלה ירדו 50 עד 80 מ"מ.

13 עד 15 במאי 2013: בצפון הארץ ירדו 10 עד 30 מ"מ, ומקומית למעלה מ-40 מ"מ; במרכז הארץ ובנגב ירדו 5 עד 10 מ"מ.

13 עד 14 במאי 2011: בהרי הצפון ובחלק מתחנות השומרון נמדדו 30 עד 60 מ"מ. ביתר חלקי הצפון והמרכז ירדו 10 עד 25 מ"מ. האירוע כלל גם שלג בחרמון.

12 עד 13 במאי 2007: ב-12 במאי ירד גשם באזורים רבים בארץ. בגליל, בהרי המרכז ובחלקים מעמקי הצפון ירדו 10 עד 25 מ"מ ובאזור גוש עציון ירדו 30-35 מ"מ. בשיטפון שנוצר בנחל קומראן נספו ארבעה אנשים. ב-13 במאי ירדו בחלק מהתחנות בצפון הארץ 20 עד 45 מ"מ.

1 עד 2 במאי 2001: גשם כמעט בכל המרחב שבין גבול הצפון לצפון הנגב. במספר מוקדים ירדו 20 עד 50 מ"מ ובחלק מהתחנות 60 עד 70 מ"מ (בירושלים 71 מ"מ). נגרמו הצפות ושטפונות, והגשר מעל נחל ערוגות בכביש 90 קרס.

4 עד 5 במאי 1993: 15 עד 30 מ"מ בצפון הארץ ובמרכזה.

2 עד 3 במאי 1986: 20 עד 60 מ"מ באזורים שונים בארץ, כולל שטפונות בערבה.

אירועי גשם בולטים בחודש מאי היו גם ב-1973, ב-1963, ב-1959, ב-1958 וב-1946. כמו כן יש לציין את ה-14-15 במאי 1934 אז נמדדו למעלה מ-40 מ"מ בחלק מתחנות צפון הארץ ובתחנה בטבריה נמדדו 52 מ"מ ב-14/5/34 תוך פחות משעה. הדבר גרם לשטפונות חמורים בעיר שגרמו למותם של 32 אנשים.

שיא הגשם היממתי - 109 מ"מ נקבע ב-11 במאי 1923 במושב מוצפה שממערב לטבריה.

טבלה 1: כמויות הגשם באירוע ומתחילת העונה עד היום בהשוואה לממוצע*

אזור	תחנה	כמות הגשם באירוע (מ"מ)	כמות הגשם מתחילת העונה (מ"מ)	ממוצע רב שנתי לעונה כולה (מ"מ)	% מהממוצע לעונה כולה
מישור החוף והשפלה	נהריה	3	844	605	140%
	עברון	8	1019	611	167%
	חיפה (טכניון)	12	849	650	131%
	עין השופט	18	972	665	146%
	עין החורש	8	550	576	95%
	כפר הס	11	722	609	119%
	ניר אליהו	4	783	620	126%
	נחשונים	4	730	538	136%
	הכפר הירוק	7	622	583	107%
	מקווה ישראל	3	738	513	144%
	בית דגן	7	698	524	133%
	גן שלמה	4	641	528	121%
	קבוצת יבנה	6	627	528	119%
	ניצנים	6	662	499	133%
	נגבה	4	723	492	147%
	דורות	4	505	377	134%
	בארי	6	451	360	125%
	בשור	2	263	217	121%
	מרום גולן פיכמן	21	996	832	120%
הרי הצפון	גמלא	12	755	578	131%
	אילון	6	1006	802	125%
	מטולה	21	1044	850	123%
	מירון	23	1133	863	131%
	צפת הר כנען	21	870	671	130%
	יודפת	18	904	630	143%
	נווה יער	11	743	571	130%
עמקי הצפון	מרחביה	15	587	466	126%
	דפנה	18	736	618	119%
	כפר בלום	18	731	500	146%
	איילת השחר	14	643	456	141%
	גינזור	17	630	437	144%
	צמח	7	482	382	126%
	שדה אליהו	4	335	281	119%
	קדומים	8	834	650	128%
הרי המרכז	עלי	16	862	612	141%
	צובה	18	922	676	136%
	ירושלים מרכז	9	626	537	117%
	בית ג'ימל	13	677	509	133%
	אלון שבות	13	808	561	144%
	ערד	4	149	129	116%
	באר שבע	4	257	195	132%
הנגב	שדה בוקר	1	135	93	145%
	מצפה רמון	0.2	160	69	232%
	גלגל	1	189	165	115%
עמק הירדן והערבה	סדום	0	51	41	124%
	חצבה	0	79	35	226%
	פארן	0	114	33	345%
	יטבתה	0	61	28	218%
	אילת	0	56	22	255%

* הממוצע הרב שנתי מתייחס לשנים 1981 עד 2010. בתחנות שלא פעלו בפרק זמן שזה הממוצעים מותאמים לשנים אלו.